

LUXEMBOURG - GRAD BANAKA I EU INSTITUCIJA

Luxembourg je i najmanja država asocijacije zemalja Beneluxa

*U gradu Luxembourgu veličine Rijeke živi četvrtina stanovnika cijele države *Kada vidite svu silinu EU administracije ne možete da se ne upitate čemu sve to i hoće li nešto ipak ostati i za nas obične male ljudi daleko od politike

Luxembourg ili zvanično Grand Duchy of Luxembourg (Veliko vovodstvo) je najmanja država asocijacije zemalja Beneluxa, koja je prethodila stvaranju Europske unije. Srednjevjekovni grad se nekada smatrao Gibraltarom srednje Europe, zbog svoga strateškog položaja i utvrde izgrađene na visokoj litici. Danas je stari grad pod zaštitom UNESCO-a. U gradu Luxembourgu veličine Rijeke živi četvrtina stanovnika cijele države. U njemu su neke institucije Europske unije i mnoge banke, kao i sjedište RTL grupacije, nastale 1924. godine, koja je danas prisutna u deset zemalja pa i kod nas. Emitira 53 TV programa i 28 radio. Lani je imala promet od 6 milijardi eura, a zapošljava 9590 djelatnika.

Oko željezničke stanice

Na trgu Place de la Gare 1859. godine je zbog vojnih razloga izgrađen prvi željeznički kolodvor u gradu. Uglavnom je bio od drvena. Pola stoljeća kasnije izgrađena je nova glavna zgrada i visoki tornanj sa satom u stilu Moselle baroka. Preko puta je PostMusée, koji ima izuzetnu zbirku maraka, starih fotografija, impresivan broj starih telefona i telekomunikacijskih uređaja i mnoštvo predmeta koji pokazuju poštanski život u prošlosti. S trga vode dvije ulice i obje vode preko mostova u stari dio grada Ville Haute (Gornji grad). Kralja je prepuna trgovina. U dužoj Avenue de la Liberté u jednoj od palača je sjedište Arcelora, nekada najveće kompanije za proizvod-

Željeznička stanica

nju čelika u svijetu. Izgrađena je 1922. godine, s ulaznim portalom sa stupovima i zabatom. Sa nekadašnjih 30.000 radnika spala je na par tisuća. Propast čeličana premjer je svojevremeno mudro predvidio i počeo razvijati bankarski sektor raznim povlasticama. I stari i novi dijelovi grada su i prepuni. Svaka banka pored velebnih zgrada je i mecena umjetnosti, pa su mnoge skulpture po gradu upravo ispred banaka. Preko puta iza maloga parka na Trgu Pl. des Martyrs je umjetnička galerija suvremene umjetnosti Am Tunel u novoj zgradbi Narodne banke. Par stotina metara dugi tunel se nalazi 50 me-

Najljepša palača grada

Najljepša palača grada Grand Ducal Palace, dostašna Velikog vojvode, čija je obitelj koristi kao gradsku rezidenciju je ljeti otvorena za posjete. Izgrađena je u stilu flamske renesanse 1574. godine. Posebno se svojom ljepotom ističu stepenice do dane mnogo kasnije. Za njenu zadnju obnovu potrošeno je 1,6 kg zlata. Unutra su portreti cijele dinastije, originalni namještaj i mnoštvo umjetničkih djela. Dama će biti zanimljivo vidjeti haljinu u kojoj se preklani udala princeza, istkanu i od srebrenih niti. U istoj ulici je i zgrada Parlamenta i Europska kuća, u kojoj građani mogu dobiti sve informacije o radu Europskog parlamenta i komisija, a tu su u blizini i dva muzeja povijesti i umjetnosti. U blizini je i najstarija crkva i dominikanски samostan u gradu St Michael. Ova današnja je izgrađena 1688. godine na mjestu prve iz 987. godine.

KONTAKT: PLETIKOSA
Bože Starca Jurićeva 19
51000 Rijeka
tel/fax: 051/639-513
mob: 091/566-6650
mail:pletikosa@inet.hr
skype name:boris.pletikosa
www.pletikosa.hr
www.pletikosa.com
www.pakiranje.net

tara ispod zemlje. Avenija završava na trgu gdje je nekada bila tvrđava Bourbon. Ona je bila dio obrane i jedna od mnogih utvrda, koje su uništene nakon 1867. godine pa-

Balkon Europe i neosvojiva utvrda

Chemin de la Corniche ili „najljepši balkon u Europi“ proteže se na bedemima uz dolinu rijeke ALZETTE. Sagradili su ga Španjolci i Francuzi u 17. stoljeću. Sa njega je veličanstven pogled dolinu Alzette i distrikte Grund i Rham Plateau. Siegfried, grof od Ardenna, kupio je 963. godine ovaj veliki stjenoviti greben na kojem gradi svoj dvorac, koji je okružen sa tri strane dubokom dolinom rijeke ALZETTE. Unutar stijene je Casemates Bock, s podzemnim galerijama i tunelima obrane. Poznata Wenzel ruta vodi u dolinu preko rječice i kamenog most Stierchen i male utvrda sa zidinama, koja vodi u dvorište samostana. Iznad se nastavljaju dalje Wenzel zidine, čije se velike kule upravo renoviraju od temelja. Bile su duge 875m i imale su 37 tornjeva i 15 ulaznih vrata. Tu su izložbeni prostori, gdje se održavaju koncerti i jazz večeri.

Sjedište Arcelora

dom grada. Na njemu je zanimljiva zgrada sa tornjem, nekadašnje sjedišta Narodne banke, koja je jedinstven muzej, koji govori o 150 godina povijesti bankarstva.

Zlatna žena

Kada se pređe „Novi most“ ili Pont Adolphe, završen 1903. godine, kao most s najvećim lukom toga vremena, izlazi se na trg Place de Bruxelles. Malo dalje je centralna autobusna stanica Hamilius odakle počinje pješačka zona i na drugu stranu Avenija Le Royal s mnogim bankama. Na Roosveltovom bulevaru u zgradama Casino Luxembourg je još jedan muzej suvremene umjetnosti, a prekoputa stakleni paviljon posvećen mostu, koji uskoro treba dobiti zamjenu. Par metara dalje je Place de la Constitution i Gëlle Fra Memorial. To je ustvari visoki obelisk s pozlaćenim kipom žene na vrhu, pa odatle i naziv Zlatna žena. Podignut je 1923. godine u čast palim

Luksemburžanima u Prvom svjetskom ratu. Hitler ga je srušio, da bi tek 1984. godine restauriran i simbolizira slobodu i otpor naroda Luxembourg-a. Nalazi se na zidinama bastiona, podignutoga 1644. godine za vrijeme prve španjolske vladavine. Odatle se najljepše vidi mali park i dio grada ispod zidina. Par metara dalje je još jedan trg sa Nacionalnom knjižnicom i bočnim ulazom u Katedralu. Katedrala Blažene Djevice je izvorno bila isusovačka crkva. Gradnja je započela 1613. godine. To je izvanredan primjer kasne gotike, s komponentama i ukrasima renesansnog stila. Dalje niz ulicu je kompleks zgrada suda, koje uokviruju veliki trg. Sa njega vodi lift u donji dio grada ispod litica. Odatle preko mosta Viaduct i Pétrusse doline i rječice, koja će se malo dalje uliti u za nijansu veću Alzette, put vodi nazad na željezničku stanicu. Zovu ga i „Stari most“, jer je izgrađen 1861. godine od kamena sa 24

Pogled sa zidina

luka visoka 45 m. Stabilno стоји за razliku od Novoga mosta.

Place d'Armes i Place Guillaume II

Sa trga Hamilus kreće Gran Rue i još jedna paralelna ulica, koje s još nekim poprečnim čine glavnu pješačku i šoping zonu. Obje vode do istoga trga Place d'Armes. Obje su krcate restoranima, kao

i sam trg, koji je postao mjesto okupljanja mladih i starih, mještana i turista. Na njemu je i muzički paviljon, gdje su cijeli dan u okviru Ljeta u Luksemburgu svirali orkestri. Uz to subotom je buvljak. Trg je završen je 1671. godine i na njemu je Gradska palača Cercle Municipal s nekoliko velikih dvorana, gdje su neke tijela EU svojevremeno zasjedala. Odmah do njega je i

Filharmonija i Europa district

Fort Thüngen i MUDAM u pozadini

Gradska vijećnica

najveći trg u gradu Place Guillaume II, prema vladaru Nizozemske i Luxemburga, čiji je spomenik konjanika tu, kao i Gradska vijećnica iz 1838. godine. Na trgu se održavaju koncerti i razne proslave, a tu je i ured Turističke zajednice. Treći trg Place Clairefontaine je par koraka od Katedrale. Na njemu je skoro postavljeni spomenik omiljene vojvotkinje Charlotte, koja je iz Londona u izgnanstvu preko radio BBC-a bodrila svoj narod da izdrže nacističku okupaciju. Zani-

mljiv je i trg Place du Théâtre, pored Kazališta i kapucinskog samostana koji datira iz početka 17. stoljeća. Francuzi su za vrijeme revolucije samostan pretvorili u kasarnu a crkvu u kazalište. Posebno su zanimljive brončani kipovi srednjevjekovnih zabavljača.

Palače velikog vojvode

Najljepša palača grada Grand Ducal Palace, dosta današnja Velikog vojvode, čija je obitelj koristi kao gradsku rezidenciju je ljeti otvorena

Buvljak na Place d'Armes

Palača velikog vojvode

za posjete. Izgrađena je u stilu flamske renesanse 1574. godine. Posebno se svojom ljepotom ističu stepenice dodane mnogo kasnije. Za njenu zadnju obnovu potrošeno je 1,6 kg zlata. Unutra su portreti cijele dinastije, originalni namještaj i mnoštvo umjetničkih djela. Damama će biti zanimljivo vidjeti haljinu u kojoj se preklanjali udala princeza, istkanu i od srebrnih niti. U istoj ulici je i zgrada Parlamenta i Europska kuća, u kojoj građani mogu dobiti sve informacije o radu Europskog parlamenta i komisija, a tu su u blizini i dva muzeja povijesti i umjetnosti. U blizini je i najstarija crkva u dominikanski samostan u gradu St Michael. Ova današnja je izgrađena 1688. godine na mjestu prve iz 987. godine.

Novi dio Kirchberg

Na putu za ovaj novi dio grada u Avenue de la Porte-Neuve se nalazi veliki zamak izuzetne ljepote sa predivnim parkom. Čudno je bilo da ga nitko ne spominje u turističkim vodičima. Nekada je general Paton tu imao stožer, a danas je to Dom za umirovljenike Fondation J. P. Pescatore. Ne znam koliko košta boravak.

Par metara dalje je veliki trg i parking na kome je trenutno bio lunapark. Na trgu je i moderna zgrada kazališta i opere. Pitam se s obzirom na veličinu grada, tko napuni sve te silne dvorane i koliki se novci odvajaju tamo za kulturu.

Nakon prelaska najdužeg i najnovijeg mosta u gradu stiže se na mo-

EU administracija

Nakon prelaska najdužeg i najnovijeg mosta u gradu stiže se na moderni trg Place de l'Europe s novom monumentalnom zgradom filharmonije. Do nje je i novi kongresni centar, a prekoputa zgrade EU administracije, te nekih banaka i korporacija. Kada vidite veličinu tih EU zgrada i svu silinu EU administracije, a znajući za visinu njihovih plaća, ne možete da se ne upitate čemu sve to i hoće li nešto ipak ostati i za nas obične male ljudi daleko od politike.

derni trg Place de l'Europe s novom monumentalnom zgradom filharmonije. Do nje je i novi kongresni centar, a prekoputa zgrade EU administracije, te nekih banaka i korporacija. Kada vidite veličinu tih EU zgrada i svu silinu EU administracije, a znajući za visinu njihovih plaća, ne možete da se ne upitate čemu sve to i hoće li nešto ipak ostati i za nas obične male ljudi daleko od politike. Iza zgrade Opere je muzej moderne umjetnosti MUDAM, a ispod je utvrda Fort Thüngen, sagrađena je 1732. godine. Na kraju su ostale samo tri okrugle kule, takozvana Tri žira i bedemi ispod nje. U njoj je sada zanimljiv mali povijesni muzej Musée Dräi Eechelen. Nešto dalje niz aveniju je veliki sportsko-kulturni centar i sajmište te trgovачki centar Auchan.

Tekst i slike: Boris Pletikosa